

ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10 ΙΟΥΝΙΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

Α1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Το κύριο χαρακτηριστικό του νοικοκυριού είναι ότι αποτελείται από άτομα που αποφασίζουν από κοινού για τα οικονομικά θέματα.

Σωστό (Σελ. 13)

β. Η ταυτόχρονη αύξηση της τιμής και της ζήτησης ενός αγαθού οδηγεί πάντα σε αύξηση της τελικής ζητούμενης ποσότητάς του.

Λάθος (Σελ. 38)

γ. Όταν το οριακό προϊόν μειώνεται, δεν αρχίζει συγχρόνως να μειώνεται και το συνολικό προϊόν.

Σωστό (Σελ. 59)

δ. Το μέγεθος της επιχείρησης αποτελεί προσδιοριστικό παράγοντα της ελαστικότητας της προσφοράς.

Σωστό (Σελ. 88)

ε. Το μέρος του εισοδήματος που οι Έλληνες πολίτες αποκτούν στο εξωτερικό, περιλαμβάνεται στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας. νοικοκυριών και εργατικών σωματείων.

Λάθος (Σελ. 141)

Μονάδες 15

Για τις παρακάτω προτάσεις **A2** και **A3** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της κάθε πρότασης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A2. Τα αγαθά Λ και M είναι μεταξύ τους συμπληρωματικά. Η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή για το αγαθό Λ είναι $-1,5$ και για το αγαθό M είναι $-1,2$. Εάν μειωθεί η τιμή του αγαθού Λ , τότε θα:

- α. μειωθεί η συνολική δαπάνη των καταναλωτών για το αγαθό.
- β. αυξηθεί η συνολική δαπάνη των καταναλωτών για το αγαθό M .
- γ. μειωθεί η συνολική δαπάνη των καταναλωτών για το αγαθό M .
- δ. μειωθεί η ζήτηση των καταναλωτών για το αγαθό M .

Μονάδες 5

β

(α. $|E_{D_\Lambda}| = 1,5 > 1 \Rightarrow \Sigma\Delta$ ακολουθεί την Q_D
 P_Λ μειώνεται, από το Νόμο της Ζήτησης Q_D αυξάνεται, άρα $\Sigma\Delta$ αυξάνεται.

β. P_Λ μειώνεται, άρα η ζήτηση του συμπληρωματικού M αυξάνεται. Η τιμή του M μένει σταθερή. Άρα $\Sigma\Delta$ του M αυξάνεται. ΣΩΣΤΟ

γ. αντίθετο του β, άρα λάθος.

δ. P_Λ μειώνεται, άρα η ζήτηση του συμπληρωματικού M αυξάνεται.)

Α3. Δίνεται ο παρακάτω πίνακας που αφορά στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Κλιμάκιο Εισοδήματος	Φορολογικός Συντελεστής
0-9.000	0%
9.001-18.000	10%
18.001-30.000	20%
30.001 και άνω	30%

Σε έναν φορολογούμενο αντιστοιχεί φόρος εισοδήματος 4.800€. Ποιο από τα παρακάτω είναι το εισόδημα στο οποίο υπολογίστηκε ο φόρος;

- α. 9.600€
- β. 24.000€
- γ. 35.000€
- δ. 48.000€

Μονάδες 5

Υ

$$\begin{aligned} 4.800 &= 0 \cdot (9.000 - 0) + 0,1 \cdot (18.000 - 9.000) + \\ &+ 0,2 \cdot (30.000 - 18.000) + 0,3 \cdot (X - 30.000) \Rightarrow \\ \Rightarrow 4.800 &= 0 + 900 + 2.400 + 0,3 \cdot X - 9.000 \Rightarrow \\ \Rightarrow 0,3 \cdot X &= 10.500 \Rightarrow X = 35.000\text{€} \end{aligned}$$

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ ΘΕΜΑ Β

Β1. Να αναπτύξετε την ανεργία τριβής.

(μονάδες 7)

Σελ. 169

Ανεργία τριβής είναι εκείνη η οποία οφείλεται στην αδυναμία της αγοράς εργασίας να απορροφήσει άμεσα άνεργους, παρότι υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας, για τις οποίες οι άνεργοι έχουν τα απαραίτητα προσόντα και επαγγελματική εξειδίκευση. Η ανεργία τριβής οφείλεται στην αδυναμία των εργατών να εντοπίζουν αμέσως τις επιχειρήσεις με τις κενές θέσεις και στην αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίσουν τους άνεργους εργάτες. Επίσης μπορεί να οφείλεται στη γεωγραφική απόσταση μεταξύ της περιοχής όπου υπάρχει ανεργία και αυτής όπου υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας. Γενικότερα

οφείλεται στην έλλειψη ενός αποτελεσματικού συστήματος πληροφοριών για ύπαρξη ανέργων και επιχειρήσεων με κενές θέσεις εργασίας

B2. Να αναπτύξετε τη διαρθρωτική ανεργία.

(μονάδες 11)

Σελ. 170

Όταν σε μια οικονομία υπάρχουν άνεργοι και κενές θέσεις εργασίας, αλλά οι άνεργοι δεν μπορούν να απασχοληθούν στις υπάρχουσες κενές θέσεις, επειδή υπάρχει αναντιστοιχία ανάμεσα στα προσόντα και την ειδίκευση των ανέργων και σ' αυτά που απαιτούνται για την κάλυψη των κενών θέσεων, η ανεργία αυτή ονομάζεται διαρθρωτική. Για παράδειγμα, είναι δυνατόν σε μια οικονομία να υπάρχει ανεργία μηχανικών και έλλειψη λογιστών, ή να υπάρχει ανεργία για τους βιομηχανικούς εργάτες και έλλειψη ξενοδοχειακών υπαλλήλων. Η διαρθρωτική ανεργία οφείλεται σε τεχνολογικές μεταβολές, οι οποίες δημιουργούν νέα επαγγέλματα και αχρηστεύουν άλλα, και σε αλλαγές στη διάρθρωση της ζήτησης, οι οποίες αυξάνουν τη ζήτηση ορισμένων προϊόντων και ταυτόχρονα μειώνουν τη ζήτηση άλλων. Όπως είναι φανερό, η διαρθρωτική ανεργία δημιουργείται από τη δυσαναλογία προσφοράς και ζήτησης των διάφορων ειδικοτήσεων. Η μείωσή της απαιτεί επανεκπαίδευση των ανέργων, ώστε να αποκτήσουν τις ειδικεύσεις στις οποίες υπάρχει έλλειψη. Διαφορετικά, η διαρθρωτική ανεργία μπορεί να είναι μεγάλης διάρκειας.

B3. Να αναπτύξετε τις τρεις βασικές οικονομικές συνέπειες της ανεργίας (μονάδες 3), καθώς και τα σοβαρά κοινωνικά προβλήματα που δημιουργεί (μονάδες 4).

(μονάδες 7)

Σελ. 170

Η ανεργία έχει τρεις βασικές οικονομικές συνέπειες. Πρώτον: Αποτελεί απώλεια παραγωγικών δυνάμεων, δηλαδή της εργασίας των ανέργων, η οποία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στην παραγωγική διαδικασία. Δεύτερον: Σημαίνει απώλεια εισοδήματος για τον άνεργο και την

οικογένειά του. Τρίτον: Επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, λόγω της παροχής των επιδομάτων ανεργίας προς τους ανέργους.

Φυσικά οι συνέπειες της ανεργίας είναι ευρύτερες, γιατί η κατάσταση της ανεργίας μπορεί να είναι εξαιρετικά επώδυνη για τον άνεργο και την οικογένειά του αφού, εκτός από την έλλειψη εισοδήματος, μειώνει την κοινωνική του θέση, δημιουργεί προβλήματα αυτοσεβασμού, οικογενειακών τριβών, κτλ. Με άλλα λόγια, πέρα από τις οικονομικές συνέπειες, η ανεργία δημιουργεί σοβαρά κοινωνικά προβλήματα.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας με τους μέγιστους συνδυασμούς παραγωγικών δυνατοτήτων μιας οικονομίας, η οποία παράγει μόνο τα αγαθά Χ και Ψ. Όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται πλήρως και αποδοτικά και η τεχνολογία παραγωγής τους είναι δεδομένη.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Χ	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Χ σε όρους Ψ ($ΚΕ_X$)	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους Χ ($ΚΕ_Ψ$)
A	0	265		
			;	;
B	50	240		
			1	1
Γ	100	;		
			;	1/3
Δ	130	100		
			5	1/5
Ε	;	0		

Γ1. Να μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και να αντικαταστήσετε τα ερωτηματικά με τις σωστές αριθμητικές τιμές, κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς.

Μονάδες 5

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Χ	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Χ σε όρους Ψ (KE_X)	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους Χ (KE_Ψ)
A	0	265		
			1/2	2
B	50	240		
			1	1
Γ	100	190		
			3	1/3
Δ	130	100		
			5	1/5
E	150	0		

$$AB: KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{265 - 240}{50 - 0} = \frac{25}{50} = 0,5$$

$$AB: KE_{\Psi \rightarrow X} = \frac{1}{KE_{X \rightarrow \Psi}} = \frac{1}{0,5} = 2$$

$$B\Gamma: KE_{\Psi \rightarrow X} = 1 \Leftrightarrow \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} = 1 \Leftrightarrow \frac{240 - X_\Gamma}{100 - 50} = 1 \Leftrightarrow 240 - X_\Gamma = 50 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow X_\Gamma = 190$$

$$\Gamma\Delta: KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{190 - 100}{130 - 100} = \frac{90}{30} = 3$$

$$\Delta E: KE_{X \rightarrow \Psi} = 5 \Leftrightarrow \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = 5 \Leftrightarrow \frac{100 - 0}{X_E - 130} = 5 \Leftrightarrow X_E - 130 = 20 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow X_E = 150$$

Γ2. Να υπολογίσετε τη μέγιστη ποσότητα του αγαθού X που μπορεί να παραχθεί, όταν παράγονται διακόσιες είκοσι (220) μονάδες από το αγαθό Ψ.

Μονάδες 3

	X	Ψ
B	50	240
B'	$X_{B'}$	220
Γ	100	190

$$BB': KE_{\Psi \rightarrow X} = 1 \Leftrightarrow \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} = 1 \Leftrightarrow \frac{X_{B'} - 50}{240 - 220} = 1 \Leftrightarrow X_{B'} - 50 = 20 \Leftrightarrow X_{B'} = 70$$

Γ3. Να υπολογίσετε πόσες μονάδες του αγαθού Ψ πρέπει να θυσιάστούν, προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγή του X από είκοσι (20) σε εβδομήντα (70) μονάδες.

Μονάδες 5

	X	Ψ
A	0	265
A'	20	$\Psi_{A'}$
B	50	240

$$AA': KE_{X \rightarrow \Psi} = 0,5 \Leftrightarrow \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = 0,5 \Leftrightarrow \frac{265 - \Psi_{A'}}{20 - 0} = 0,5 \Leftrightarrow 265 - \Psi_{A'} = 10 \Leftrightarrow \Psi_{A'} = 255$$

Θα μεταβούμε από το A' στο B'.

Άρα θυσιάζονται: $\Psi_{B'} - \Psi_{A'} = 255 - 220 = 35$ μονάδες Ψ

Γ4. Να εξετάσετε, κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς, εάν οι συνδυασμοί K(X=110, Ψ=150) και Λ(X=134, Ψ=80) είναι είτε μέγιστοι, είτε εφικτοί, είτε ανέφικτοι.

Μονάδες 8

	Χ	Ψ
Γ	100	190
Γ'	110	$\Psi_{\Gamma'}$
Δ	130	100

$$\Gamma\Gamma': KE_{X \rightarrow \Psi} = 3 \Leftrightarrow \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = 3 \Leftrightarrow \frac{190 - \Psi_{\Gamma'}}{110 - 100} = 3 \Leftrightarrow 190 - \Psi_{\Gamma'} = 30 \Leftrightarrow \Psi_{\Gamma'} = 160 > 150 = \Psi_K$$

Άρα ο συνδυασμός Κ είναι εφικτός.

	Χ	Ψ
Δ	130	100
Δ'	134	$\Psi_{\Delta'}$
Ε	150	0

$$\Delta'E: KE_{X \rightarrow \Psi} = 5 \Leftrightarrow \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = 5 \Leftrightarrow \frac{\Psi_{\Delta'}}{150 - 134} = 5 \Leftrightarrow \Psi_{\Delta'} = 80 = \Psi_{\Lambda}$$

Άρα ο συνδυασμός Λ είναι μέγιστος.

Γ5. Εάν η οικονομία μετακινείται από τον συνδυασμό Κ στον συνδυασμό Λ (του προηγούμενου ερωτήματος), λόγω μεταβολής της ανεργίας, από ποιες φάσεις του οικονομικού κύκλου διέρχεται (μονάδες 2); Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (μονάδες 2).

Μονάδες 4

Η παραγωγή του Κ (εφικτού) σημαίνει ότι ορισμένοι ή όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές υποαπασχολούνται, ενώ του Λ (μέγιστου) σημαίνει ότι όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές αξιοποιούνται αποδοτικά (ορθολογικά). Επομένως, από την ανεργία μεταβαίνουμε στην πλήρη απασχόληση, δηλαδή η οικονομία διέρχεται από την άνοδο (ή από την ύφεση και την άνοδο) στην κρίση.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Στην αγορά ενός κανονικού αγαθού X η συνάρτηση ζήτησης είναι ισοσκελής υπερβολή και η συνάρτηση προσφοράς είναι γραμμική και διέρχεται από την αρχή των αξόνων. Η τιμή ισορροπίας του αγαθού είναι $P_0 = 10$ χρηματικές μονάδες και η ποσότητα ισορροπίας είναι

$Q_0 = 20$ μονάδες προϊόντος. Επίσης, το κράτος, προκειμένου να προστατέψει το εισόδημα των παραγωγών, επιβάλλει κατώτατη τιμή πώλησης του αγαθού $P_K = 12,5$ χρηματικές μονάδες.

Δ1. Να προσδιορίσετε τις συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς.

Μονάδες 6

Η συνάρτηση ζήτησης είναι ισοσκελής υπερβολή άρα της μορφής: $Q_D = \frac{A}{P}$

Για $P_0 = 10$: $20 = \frac{A}{10} \Leftrightarrow A = 200$.

Άρα: $Q_D = \frac{200}{P}$

Η συνάρτηση προσφοράς είναι γραμμική, άρα της μορφής:

$$Q_S = \gamma + \delta \cdot P$$

Στην αρχή των αξόνων: $0 = \gamma + \delta \cdot 0 \Leftrightarrow \gamma = 0$

Για $P_0 = 10$: $20 = 0 + \delta \cdot 10 \Leftrightarrow \delta = 2$

$$Q_S = 2 \cdot P$$

Δ2. Να υπολογίσετε την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού που οφείλεται στην επιβολή της τιμής παρέμβασης.

Μονάδες 6

Κρατική Επιβάρυνση $= P_K(Q_{S_K} - Q_{D_K}) = 12,5(25 - 16) = 112,5$ χρηματικές μονάδες.

Δ3. Στη συνέχεια το κράτος πουλά το πλεόνασμα που δημιουργήθηκε, λόγω της κρατικής παρέμβασης, στην τιμή ισορροπίας. Να υπολογίσετε την τελική επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού.

Μονάδες 4

Το κράτος επιβαρύνεται με $P_K - P_0 = 12,5 - 10 = 2,5$ χρηματικές μονάδες ανά μονάδα προϊόντος.

Τελική επιβάρυνση: $P_K(Q_{SK} - Q_{DK}) = 2,5(25 - 16) = 22,5$ χρηματικές μονάδες

Δ4. Να υπολογίσετε την ποσοστιαία μεταβολή της συνολικής δαπάνης των καταναλωτών από την τιμή ισορροπίας στην κατώτατη τιμή (μονάδες 3). Να αιτιολογήσετε το αποτέλεσμα (μονάδες 3).

Μονάδες 6

Η Συνολική Δαπάνη μεταβάλλεται κατά 0%, αφού είναι σταθερή όταν η καμπύλη ζήτησης είναι ισοσκελής υπερβολή.

Δ5. Η αύξηση του εισοδήματος των καταναλωτών μεταβάλλει τη συνάρτηση ζήτησης κατά 20%. Να προσδιορίσετε τη νέα συνάρτηση ζήτησης.

Μονάδες 3

Το αγαθό X είναι κανονικό, άρα η αύξηση του εισοδήματος αυξάνει τη ζήτηση:

$$Q_D' = Q_D + 0,2 \cdot Q_D = 1,2 \cdot Q_D = 1,2 \cdot \frac{200}{P} \Leftrightarrow Q_D' = \frac{240}{P}$$

Για την καλύτερη κατανόηση των παρακάτω θεμάτων μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις παρακάτω εφαρμογές:

Για το Γ:

Κ.Ε. και Κ.Π.Δ.

Για το Δ:

Αγορά: Προσφορά & Ζήτηση

<https://www.aoth4u.org>